

Ю.Г. Антипкін, В.Ф. Лапшин, Т.Р. Уманець, Л.С. Степанова, А.Б. Семіног, Т.В. Кондратенкова, Л.Є. Вербицька

ФАКТОРИ РИЗИКУ ФОРМУВАННЯ ФЕНОТИПІВ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ У ДІТЕЙ

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України», м. Київ

Ключові слова: бронхіальна астма, фенотип, діти. *bronchial asthma, phenotype, children*

Багатофакторність, «генотип-фенотипічні» варіанти перебігу бронхіальної астми (БА) визначають гетерогенність популяції хворих, що ускладнює ранню діагностику і впливає на ефективність лікування. Виділення клінічних фенотипів важливе для розуміння патогенетичних механізмів розвитку БА, ідентифікації факторів ризику тяжкості й прогресування захворювання.

Дослідження останніх років засвідчують, що тригери та фактори ризику бронхіальної астми у дітей не можна вважати рівнозначними.

МЕТА РОБОТИ

Вивчення найбільш значущих факторів ризику атопічної та неатопічної бронхіальної астми у дітей.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Обстежено 245 дітей (основна група) віком 6–14 років з діагностованою БА різного ступеня тяжкості поза загостренням. Групу контролю склали 20 практично здорових дітей того ж віку. Критерії для вивчення фенотипів БА у дітей: наявність чи відсутність атопічного статусу, анамнестичні дані, тяжкість перебігу БА.

Статистичну вірогідність впливу факторів на формування різних фенотипів БА проводили із застосуванням показника відносного ризику (ВР) з визначенням 95% довірчого інтер-

валу (ДІ) за методикою Р. Флетчера і співавт. (1998).

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Аналіз атопічного статусу обстежених дітей показав, що у 65,3% пацієнтів діагностовано атопічну форму БА (АБА) і лише у 34,7% – неатопічну БА (НАБА). Згідно проведеного аналізу, вірогідними факторами ризику для всіх дітей з БА були обтяжений сімейний анамнез з БА, тривалість грудного вигодовування менше ніж 4 місяців, чоловіча стать.

Аналізуючи фактори ризику в залежності від фенотипів, ризику були вище у дітей з НАБА. Встановлено, що для дітей з НАБА вірогідними факторами ризику були: пізній початок захворювання, короткий термін грудного вигодовування, перенесені тяжкі інфекції в ранньому дитинстві, паління батьків, мешкання на території екологічного забруднення.

Для дітей з АБА вірогідним фактором ризику були чоловіча стать та обтяжений сімейний анамнез з БА.

ВИСНОВКИ

На формування атопічного та неатопічного фенотипу БА у дітей впливають різні фактори ризику, що необхідно враховувати при обстеженні дітей з «груп ризику» розвитку захворювання, а також при плануванні заходів її первинної профілактики.